

Piotr Mojski

Muzeum Polskie w Rapperswilu

Zagadnienia prezentacji dawnych map Polski z kolekcji *Cartographia Rappersviliana Polonorum* w Internecie

Kolekcja *Cartographia Rappersviliana Polonorum* powstała na początku lat osiemdziesiątych jako część zbiorów archiwalnych Muzeum Polskiego w Rapperswilu w Szwajcarii. Załącznikiem kolekcji były mapy przekazane muzeum przez prywatnych kolekcjonerów po odtworzeniu i otwarciu trzeciego Muzeum Polskiego w 1975 roku. Bardzo ciekawa historia muzeum Polskiego w Rapperswilu mogłaby zainteresować nas wszystkich, jednak nie jest ona tematem prezentowanego artykułu.

1. Stare mapy rapperswilskiej kolekcji, jej historia i obecny stan

Jesienią 1982 roku podjęto prace porządkowe na strychu zamku w Rapperswilu, położonym malowniczo nad Jeziorem Zuryskim, w którym od ponad 140 lat mieści się pierwsze Polskie Muzeum Narodowe i jednocześnie najstarsze muzeum narodowe w Szwajcarii. Powodem rozpoczęcia prac była decyzja o założeniu Biblioteki Polskiej w Rapperswilu. Biblioteka miała stać się działem muzeum, jego archiwum. Podczas prac porządkowych odnaleziono na strychu zamkowym wśród książek i starodruków, zdeponowanych po zamknięciu w 1951 roku drugiego Muzeum Polskiego Narodowego, kilka cennych map Królestwa Polskiego i Litwy pochodzących z XVII-wiecznych atlasów wydawanych w Holandii i Niemczech. Mapy te, początkowo niezidentyfikowane, zostały wydzielone jako osobny zbiór, jednak bez konkretnej koncepcji, określającej znaczenie ich w zbiorze archiwaliów i starodruków.

Głównym bodźcem stworzenia z luźnego zbioru map uporządkowanej kolekcji stało się przekazanie w roku 1983 do Rapperswilu cennych starodruków, a wśród nich ponad 700 map przez płk. Romana Umiastowskiego z Londynu. Roman Umiastowski był zapalonym kolekcjonerem poloników, osiadł w Londynie po wojnie i prowadził tam sklep antykwaryczny. W początkach wojny pełnił funkcję szefa propagandy w Sztapie Naczelnego Wodza. Po śmierci właściciela, zgodnie z jego testamentem, kolekcja dotarła do Rapperswilu pod opieką wdowy po pułkowniku, pani Joanny Umiastowskiej.

Już w kilka dni po otrzymaniu bezcennych starodruków podzielono zbiór na trzy grupy: książki, ryciny i mapy. Najcenniejszym i największym fragmentem kolekcji były dawne mapy ziem polskich. Oceniono, iż ten zbiór uzupełniony przez znajdujące się już w Rapperswilu luźne mapy, może stać się niesłychanie ciekawym przeglądem historii polskiej kartografii. Dzisiaj kolekcja składa się z ponad tysiąca dawnych map Królestwa Polskiego i państw ościennych, trzydziestu dawnych atlasów oraz ciekawych map współczesnych. Ponad 70% kolekcji to mapy płk. Romana Umiastowskiego.

Zgodnie z wolą ofiarodawcy podjęliśmy natychmiast prace nad segregacją zbioru i koncepcją katalogu. W tym czasie powstała idea nazwania nowej kolekcji *Cartographia Rappersviliiana Polonorum*. Zależało nam, aby w sposób jednoznaczny wyróżnić stare mapy z ogólnego zbioru starodruków, dawnych rycin, sztychów i archiwalnych druków ulotnych. Było dla nas jasne, że mapy powinny stanowić osobny, zamknięty zbiór wymagający specjalnej opieki i opisu.

Od tego dnia kolekcja *Cartographia Rappersviliiana Polonorum*, choć powoli, stale się powiększa. Mapy otrzymujemy jako dary, ale również dokonujemy zakupów w antykwariatach i na aukcjach, o ile pozwalają na to warunki finansowe. W krótkim czasie *Cartographia Rappersviliiana Polonorum* wzbudziła zainteresowanie kartografów z różnych państw Europy niekoniecznie związanych z Polską i polską kartografią. Uwagi o zbiorze pojawiły się w wydawnictwach specjalistycznych, zwłaszcza w Szwajcarii, Niemczech i w USA. Zbiór rapperswilski wzbudził szczególne zainteresowanie słynnego pasjonata i kolekcjonera dawnych map Polski dr. Tomasza Niewodniczańskiego (1933–2010) mieszkającego w Bittburgu w Niemczech. Jego zainteresowanie naszymi mapami i uwagi dotyczące metod opisu własnych map były powodem opracowania najpierw krótkiego kompendium pt. *Polska Cała – katalog starych książek, map i rycin XV–XIX wieku, Polski dotyczących, w zbiorach Muzeum Polskiego w Rapperswilu z kolekcji Romana Umiastowskiego* (Rapperswil, 1991), wydania opisującego podarowane nam przez płk. Umiastowskiego starodruki, ryciny, atlasy i mapy. Praca ta, choć zawiera tylko krótkie informacje, jest do dzisiaj często poszukiwana przez zainteresowanych tematem specjalistów. Wydrukowana w zaledwie 200 egzemplarzach jest od lat niedostępna.

Zbiór rapperswilski, choć niewielki, jest niezwykle ciekawy. Znajdują się w nim wszystkie ważne historycznie i artystycznie mapy Polski będące kamieniami milowymi w historii polskiej kartografii. Najstarszymi naszymi mapami terenów Polski są oryginały XV-wiecznych wydań *Geografii* Klaudiusza Ptolemeusza opublikowanych w Niemczech i we Włoszech oraz mapy z atlasów holenderskich opracowane przez Bernarda Wapowskiego, później uzupełnione przez Andrzeja Pogrąbkę. Jednymi z najciekawszych eksponatów są tzw. wielkie mapy Litwy opracowane przez Tomasza Makowskiego. Mecenasem prac związanych z ich wydaniem był Mikołaj Krzysztof Radziwiłł (Sierotka). Należy też wymienić mapy Homanna, Sansona i Rizzi Zannoniego.

2. Katalog

Po uporządkowaniu, segregacji i zinventaryzowaniu map, zagadnieniem pierwszym stało się ich skatalogowanie. Decyzja elektronicznego katalogowania map była na ówczesne czasy dość rewolucyjna. Elektroniczny katalog wymagał w pierwszym rzędzie opisu metody jego tworzenia i użytkowania. Brak w tym czasie jakichkolwiek standardów zmusił nas do stworzenia własnej koncepcji tak, aby była ona przejrzysta dla użytkownika i łatwa do obsługi przez opiekuna zbioru i administratora powstających w Muzeum Polskim baz danych. W pierwszym rzędzie opracowano koncepcję elektronicznej karty katalogowej opisującej możliwie dokładnie każdą mapę, jej treść, wszelkie informacje oraz notatki znajdujące się na arkuszu zarówno na stronie frontowej, jak i na odwrocie. Wszystkie te elementy zawarte na karcie pozwalają bardzo precyzyjnie zidentyfikować każdą mapę, jej pochodzenie, właścicieli, kolekcję, z której pochodziła. Układ karty elektronicznej (rekordu) składa się z następujących pozycji (pól):

numer, pełny tytuł

autorzy, miejsce i rok wydania

skala, podziałka

typ odbitki, charakter mapy

atlas

opis (verso, recto)

cechy charakterystyczne

elementy fizycznogeograficzne

elementy antropogeograficzne

ramka, format

kolekcja

numer inwentarza map/numer inwentarza biblioteki

Z powodu braku w ówczesnych latach oprogramowania do bazy danych karty katalogowe zapisywane były w formie tekstu, łatwego jednak do rozbicia i wyłonienia poszczególnych zbiorów i ich elementów. Katalog elektroniczny umożliwił szybkie wydanie katalogu książkowego, który ukazał się po raz pierwszy w 1995 roku. Choć zawiera wiele błędów i niedociągnięć, jest on jednym z bardziej interesujących opracowań zbiorów kartograficznych ułatwiających identyfikację eksponatów kartograficznych i ich porządkowanie.

Prawdziwym współczesnym kamieniem milowym stała się popularyzacja Internetu i związane z nią możliwości prezentacji m. in. zbiorów kartograficznych bez dotykania oryginałów i odbywania często uciążliwych i kosztownych podróży do miejsc, gdzie takie zbiory się znajdują. Od 2010 roku kolekcja *Cartographia Rappersviliana Polonorum* dostępna jest w Internecie, gdzie poza oglądaniem map i powiększonych ich dowolnych fragmentów, można także czytać i studiować dokładne opisy na nich występujące. Sposób prezentacji naszej kolekcji w Inter-

necie jest unikalny i choć odbiega od standardów bibliotecznych, oparty jest o standardy internetowych prezentacji kolekcji starodruków. Możliwość oglądania map *verso* i *recto* jest jednak niespotykana w innych prezentacjach. Również szczegółowe opisy każdego eksponatu są formą dość niespotykaną. Obecnie dostępna jest w pełni tylko polska wersja językowa. Prace nad wersją angielską rozpoczyna się w 2013 roku, jeśli pozwolą na to koszty. Liczymy na to, że niewielki budżet muzeum będzie zasilony na tyle, abyśmy mogli zrealizować nasze plany.

Elektroniczny katalog włączony jest do zbioru katalogów kolekcji map znajdujących się na terenie Szwajcarii. Zbiór ten, pod nazwą: „Kartensammlungen.ch” można obejrzeć w Internecie korzystając z adresu:

<http://www.kartenportal.ch/daten/kartensammlungen-sg8.htm>

Obecnie prowadzimy prace związane z integracją naszego katalogu z katalogiem Biblioteki Kongresu USA. Stworzona w 2010 roku elektroniczna karta eksponatu, uwzględniająca standardy internetowych baz danych do prezentacji kolekcji bibliotecznych umożliwi nam prostą integrację prezentacji naszej bazy z prezentacją Biblioteki Kongresu USA i innych zainteresowanych instytucji. Baza danych *online* umieszczona jest na serwerach naszego dostawcy usług internetowych. Ponadto kompletny zbiór zeskanowanych map umieszczony jest na serwerach *offline* znajdujących się w muzeum. Serwery te wyposażone są w kompleksowe procedury zabezpieczające bazy danych przed utratą informacji i ewentualnymi załamaniem struktury. Działają one automatycznie. Każda mapa zeskanowana jest w dwóch wersjach jakościowych: 300dpi i 800dpi, *verso* i *recto*. Tak więc jeden zestaw składa się z czterech plików. Ta koncepcja pozwala na szybką publikację eksponatów w Internecie, szybki druk katalogu w wersji książkowej i druk map w oryginalnych wymiarach z najwyższą, z dostępnych dzisiaj, jakością druku.

Poniżej przedstawiono strukturę bazy danych i masek umożliwiających umieszczanie poszczególnych map i ich opisów na stronie internetowej – tworzenie elektronicznej karty katalogowej: <http://mapy.muzeum-polskie.org>. Maski te są narzędziem, którym posługuje się administrator strony i bazy danych.

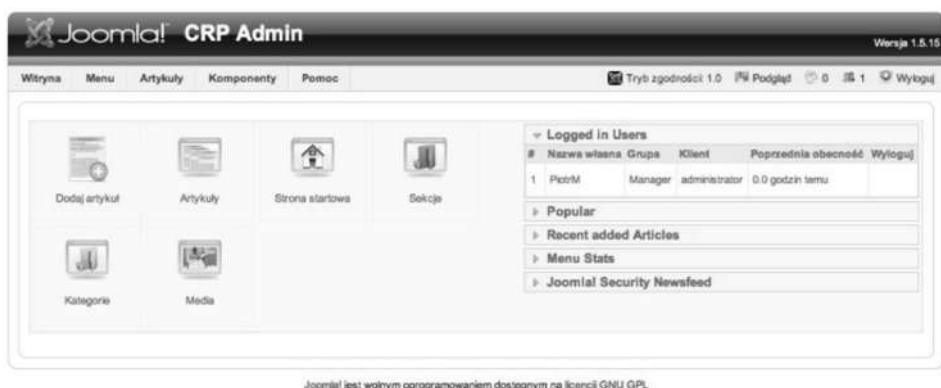
3. Podsumowanie

Eksponaty w zbiorach archiwalnych nie nadają się do powszechnego przeglądania w czytelniach. Stary papier albo pergamin jest zbyt wrażliwy na uszkodzenia. Dostęp do nich z tego powodu jest ograniczony. Zbiory kartograficzne są zbiorami archiwalnymi. Oryginały eksponatów, często przechowywane w specjalnych szafach i pomieszczeniach, chronione są przed światłem, wilgocią i wszystkim, co mogłyby naruszyć lub uszkodzić ich stan – nie są one powszechnie dostępne.

Współczesne techniki skanowania starodruków stworzyły, z jednej strony, niespotykane w historii upowszechnienie zbiorów archiwalnych, a z drugiej strony,

Ryc. 1. Katalog. Widok administratora. Strona logowania administratora

Ryc. 2. Katalog. Widok administratora. „Menu” główne

Ryc. 3. Katalog. Widok administratora. Wybór sekcji

Joomla! CRP Admin Wersja 1.5.15

Witryna Menu Artykuły Komponenty Pomoc Tryb zgodności 1.0 Podgląd 0 1 Wyloguj

kategoriami: [Artykuły]

Publikuj Nie publikuj Przenieś Kopia Usuń Zmień Utwórz Pomoc

Filtruj - Wybierz sekcję - | - Wybierz stan -

#	☐	Tytuł	Opublikowana	Porządek	Dostęp	Sekcja	Aktywnych	W koszu	ID
1	☐	Articles	☒	1	Powszechny	Articles	6	0	37
2	☐	Kontakt	☒	1	Powszechny	Artykuły	0	0	36
3	☐	Artykuły	☒	3	Powszechny	Artykuły	6	0	34
4	☐	1. Świat, Europa i Sarmacja Europejska	☒	2	Powszechny	Katalog	89	37	35
5	☐	2. Polska, Królestwo Polskie	☒	3	Powszechny	Katalog	404	14	44
6	☐	3. Galla, Oświęcim i Zator, Małopolska	☒	4	Powszechny	Katalog	20	32	45
7	☐	4. Mazowsze, Wielkopolska	☒	4	Powszechny	Katalog	19	5	46
8	☐	5. Zatośka Gdańska, Bałtyk, Atlantyk	☒	4	Powszechny	Katalog	8	4	47
9	☐	6. Śląsk	☒	4	Powszechny	Katalog	57	6	48
10	☐	7. Pomorze Zachodnie, Brandenburgia	☒	4	Powszechny	Katalog	2	7	49

Pokaż 10 1 2 Strona 1 z 2

Ryc. 4. Katalog. Widok administratora. Wybór kategorii

Joomla! CRP Admin Wersja 1.5.15

Witryna Menu Artykuły Komponenty Pomoc Tryb zgodności 1.0 Podgląd 0 1 Wyloguj

Artykuły

Przywróć Archiwum Publikuj Nie publikuj Przenieś Kopia Kosz Zmień Utwórz Pomoc

Filtruj - Wybierz sekcję - | 1. Świat, Europa i Sarmacja Europejska | - Wybierz autora - | - Wybierz stan -

#	☐	Tytuł	Opublikowane	Na startowej	Porządek	Dostęp	Sekcja	Kategoria	Autor	Data	Odwołany	ID
1	☐	Szablon wersja 3d	☒	☒	1	Powszechny	Katalog	1. Świat, Europa i Sarmacja Europejska	Administrator	29.12.2012	0	629
2	☐	PRAEFECTURA LUGDUNENSIS GENERALIS In qua Speciale sicut AGER, ut et FORENSIS, ALVERNENSIS, et MARCHIENSIS BORBONISQUE DUCATUS. Et officia GERARDI et LEONARDI VALK. Cum Privilegio.	☒	☒	2	Powszechny	Katalog	1. Świat, Europa i Sarmacja Europejska	Administrator	19.12.2010	96	628
3	☐	CARTE DE LA PREVOSTE ET VICOMTE DE PARIS; Dressée sur un grand nombre de Mémoires; particulièrement alloués aux Observations de M. de l'Académie des Sciences; Gravée par MATH. SEUTTER, S. C. et R. Cath. M. GEORGE, A AUGSBURG.	☒	☒	3	Powszechny	Katalog	1. Świat, Europa i Sarmacja Europejska	Administrator	29.12.2010	73	620
4	☐	SÜD-WEST DEUTSCHLAND UND SCHWEIZ. Südlicher Theil.	☒	☒	4	Powszechny	Katalog	1. Świat, Europa i Sarmacja Europejska	Administrator	29.12.2010	71	619
5	☐	CARTE DU MONT BLANC ET DES VALLEES ENVIRONNANTES pour servir de Guide aux voyageurs, 1825; Dessinée par Jn. Dubois; Litogrée, et imprim. par Spengler et Compagnie Genève.	☒	☒	5	Powszechny	Katalog	1. Świat, Europa i Sarmacja Europejska	Administrator	29.12.2010	73	618

Pokaż 5 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Strona 1 z 16

By zmienić stan, przyciśnij ikonę w kolumnie Opublikowane.

Joomla! jest wolnym oprogramowaniem dostępnym na licencji GNU GPL.

Ryc. 5. Katalog. Widok administratora. Artykuły (obiekty)

The screenshot shows the Joomla! CRP Admin interface. At the top, there's a navigation bar with 'Witryna', 'Menu', 'Artykuły', and 'Pomoc'. The main header displays 'Artykuł: [Zmień]' and a search bar. The article title is 'Bonne Rigobert (1729-1794) Paryż (1800)'. Below the title is a map viewer with 'loadposition' and 'avers'/'revers' options. The right sidebar contains article metadata: ID (829), Stan (Nieopublikowany), Odsłony (0), Poprawiony (1), Utworzony (2012-12-29 03:30), and Poprawiony (2011-12-01 18:34). Below this are sections for 'Parametry: artykuł' and 'Parametry: rozszerzone'.

Ryc. 6. Katalog. Widok administratora. Karta obiektu (karta katalogowa)

The screenshot shows a user catalog view with the heading 'Więcej artykułów...'. It lists various historical map titles, including:

- (BRAK TYTUŁU) [Mapa przedstawia obszar Europy Środkowej między Renem i Morzem Czarnym, Alpami i Skandynawia i Wyspami Brytyjskimi]
- (BRAK TYTUŁU) [Mapa przedstawia obszar Europy Środkowej między Renem i Morzem Czarnym, Alpami i Skandynawia i Wyspami Brytyjskimi]
- Das ander alter der werlt Blat XIII
- CVARTA • • EVROPE • TABVLA •
- OCTAVA • EVROPE • • TABVLA •
- DECIMA • ASIAE • • TABVLA •
- VNDECIMA • ASIAE • • TABVLA •
- DVODECIMA • ET • VLTIMA • • ASIAE • • TABVLA •
- OCTAVA EVRO PE TABVLA •
- TABVLA • MODERNA • POLONIE • VNGARIE • • BOEMIE • • GERMANIE • RVSSIE • LITHVANIAE •
- OCTAVA EVRO PE TABVLA •
- TABVLA • MODERNA • SARMATIE • EVR • SIVE • HUNGARIE • POLONIE • RVSSIE • PRVSSIE • ET • VVALACHIE •
- TABVLA • MODERNA • SARMATIE • EVR • SIVE • HUNGARIE • POLONIE • RVSSIE • PRVSSIE • ET • VVALACHIE •
- EUROPA ŚRODKOWA - SARMACIAI
- EUROPA ŚRODKOWA - GERMANIAI
- EUROPA ŚRODKOWA - GERMANIAI
- Tabula noua Poloniae, Vngariae, & Russiae
- Tabula noua Poloniae, Vngariae, & Russiae
- Landtafel des Ungerlands/Polands/Russen/Littaw/ Wa-lachey/ und Bulgarey
- POLONIA ET VNGARIA XX • NOVA TABVLA •
- POLONIA ET VNGARIA NVOVA TAVOLA
- TAVOLA NVOVA DI PRVSSIA ET DI LIVONIA
- Von dem Mitnächtigen Ländern, i Sarmatia i Zum er-sten vom Ungerlandt. Cap. vvvix.
- EUROPAI
- Nuova descrizione della Polonia, & dell' Vngaria.
- Nuova descrizione della Polonia, & dell' Vngaria.
- EVROPE TABVLA VIII.
- POLONIA ET VNGARIA NVOVA TAVOLA
- POLONIA ET VNGARIA NVOVA TAVOLA
- EUR. VIII. TAR.

Ryc. 7. Katalog. Widok użytkownika. Lista obiektów

Polska, Królestwo Polskie
Galicja, Oświęcim i Zator, Małopolska
Mazowsze, Wielkopolska
Zatoka Gdańska, Bałtyk, Atlantyk
Śląsk
Pomorze Zachodnie, Brandenburgia
Litwa, Dniepr

Wyszukiwarka map

Kontakt

EUR: VIII. TAB:
Ptolemaeus (Ptolemy, Ptolemaeus) Claudius (Klaudiusz) (90-168)
Mercator (Kremer, Cramer) Gerard (Gerhard) (1512-1594) Kolonia 1578

Avers
Revers

Skala 1:4000000, skala przybliżona
Miedzioryt czarno-biały, mapa przeglądowa

TABULAE GEOGRAPHICAE ; Cl: Ptolemei ad ; mentem auctoris ; restituae [et] ; emendate ; Per Gerardum Mercatorem ; Illustriss: Ducis Ciliue [et]c ; Cosmographu[m] kolofon: Coloniae Agrippinae ; Typis Godefridi Kempensis. ; Anno Virginei Parvs. ; M.D.LXXVIII.

Mapa pochodzi ze zbioru map Ptolemeusza opracowanego przez G. Mercatora i wydanego po raz pierwszy w Kolonii w 1478 roku. Było to wydanie *Geografi...* bez tekstu . Drugie wydanie ukazało się w Düsseldorfie, opracowane przez syna Gerarda - Rumoldusa Mercatora w 1584. Było ono opatrzone tekstem *Geografi...* . Następne wydania ukazały się w 1602 (Düsseldorf), 1605 (Frankfurt, J. Hondiusz), 1618 (Lejda), 1624 (Amsterdam, Frankfurt), 1695, 1698, 1704 (Frankfurt), 1730 (Amsterdam). Na NW kartusz z napisem: "*Medius meridianus 57, reliqui descripti ; sunt ex ratione parallelorum 50 et 58*". Na NE wizerunek osady tatarskiej. Na odwrocie tekst: "*EVROPAE TABVLA - VIII. ; Continent Sarmatiam Europae & Tauricam Cher. ; Sonesum. ; Civitates...*".

Znak wodny: tiara i orzeł dwugłowy.
Rzeźba: kopczyki
Osiedla: sygnatura obrazkowa, kółka.
Hydrografia: rzeki, jeziora
Nazewnictwo: hydrografia, państwa, prowincje, osiedla
Współrzędne geograficzne: opisane między ramkami co 5°, oznaczone graficznie w ramce wewnętrznej co 1° i 10'.
Ramka: zwykła, ozdobna na rogach
Format: r: 339x428, p: 347x433, a: 390x524
Kolekcja: Tadeusz Szmitkowski
Nr katalogu CRP: 00317-11503

Ryc. 8. Katalog. Widok użytkownika. Detale wybranego obiektu

Artykuły o kolekcji

Katalog map CRP

Wyszukiwarka map

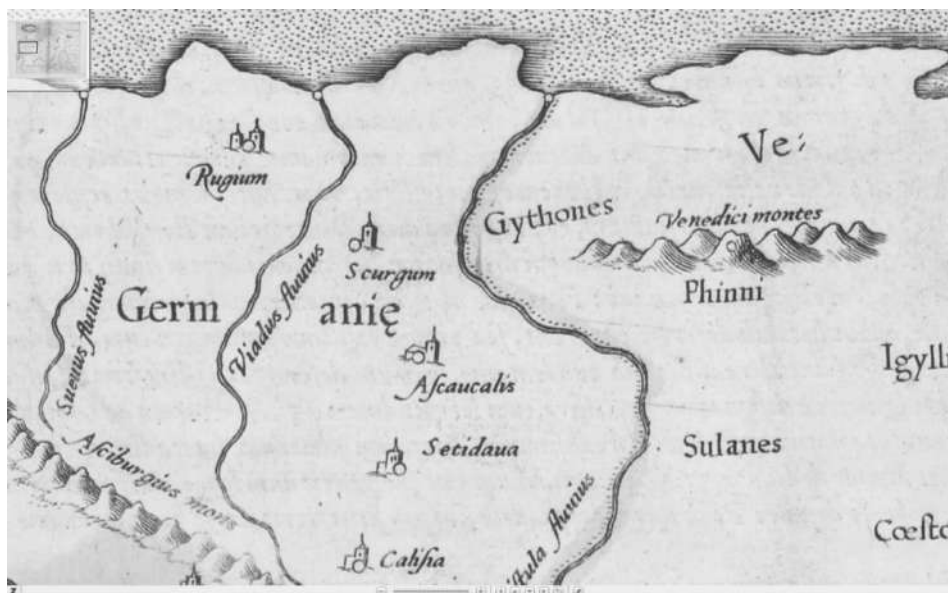
Kontakt

Muzeum Polskie w Kapperswille

EUR: VIII. TAB:
Nr katalogu CRP: 00317-11503

Ryc. 9. Katalog. Widok użytkownika. Podgląd podstawowy

Ryc. 10. Katalog. Widok użytkownika. Podgląd powiększony

zwiększyły bezpieczeństwo ich przechowywania. Przeglądanie i analiza skanów map często daje więcej informacji niż oglądanie oryginałów (elektroniczne powiększenie obrazu).

Internet z kolei stworzył nowe możliwości przeglądania zbiorów archiwalnych i powszechny do nich dostęp bez konieczności odwiedzania miejsc, w których są one przechowywane. Strony internetowe popularyzują właścicieli kolekcji i stwarzają możliwości wymiany doświadczeń dotyczących przechowywania, konserwacji, katalogowania i opisu map. Internet pozwala na wymianę informacji między specjalistami, archiwistami, kolekcjonerami i innymi osobami zainteresowanymi dawną kartografią. To jest zupełne *novum*, może nawet największy z kamieni milowych w historii kartografii.

Słowa kluczowe: kolekcje kartograficzne, kolekcja *Cartographia Rappersviliana Polonorum*, Muzeum Polskie w Rapperswilu, katalog elektroniczny, Internet

Online presentation of old maps of Poland from the *Cartographia Rappersviliana Polonorum* collection

S u m m a r y

The *Cartographia Rappersviliana Polonorum* collection originated in early 1980s as part of the archives held at the Polish Museum in Rapperswil, Switzerland. The collection, which has been expanding slowly yet steadily, comprises over a thousand old maps of Poland and thirty atlases. After the maps were ordered and sorted, the cataloguing became an issue of primary importance. The decision to build only an electronic catalogue of the maps was fairly revolutionary at the time when it was made. In order to create an electronic catalogue, it was necessary to describe the method of its creation and usage. Since no standards were available during that period, the museum staff had to develop their own concept of the catalogue. The electronic catalogue also enabled the Museum to publish a catalogue book within a fairly short time, its first edition appearing in 1991.

What became a true milestone was the spreading of the Internet and related possibilities of presenting items such as, e.g., cartographic collections, without the need to touch the originals or to undertake tedious and costly travel to places where such collections are housed. Starting from 2010, the *Cartographia Rappersviliana Polonorum* collection has been available online. Apart from the possibility to view maps and enlarge selected sections, users can also read and study detailed descriptions. The manner of online presentation selected for the collection is unique. It deviates from general library standards and, instead, is based on standards of online presentation of antique books.

Key words: cartographic collections, collection *Cartographia Rappersviliana Polonorum*, Polish Museum in Rapperswil, electronic catalogue, Internet